

Povzetek

V *Uvodniku* filmski urednik Dialogov *Matic Majcen* naniza nekaj opažanj ob letošnji Mostri – beneškem filmskem festivalu. Najprej se posveti vprašanju, ali naj se slovenska kinematografija kot majhna nacionalna kinematografija predstavlja in primerja na tej globalni tržnici, potem pa vprašanju prihodnosti filmskih festivalov sploh. Tudi takšen svetovni filmski velikan, kot je Mostra, piše Majcen, je v bistvu zgolj večplasten in ranljiv organizem, ki ni odvisen le od kapitala in velikih imen, temveč ga še kako sooblikujejo tudi obiskovalci s samega dna piramide. To pa pomeni veliko odvisnost od medijev, v katerih je zmeraj manj neodvisne kritike in ki jih po vsej Evropi ruši plaz komercializacije in tabloidizacije.

Urednik za neodvisno kulturo *Robert Petrovič* je pripravil obsežen intervju z *Lilijano Burcar*, feministko ter anglistko, ki se ukvarja s študijami spolov, postkolonialnimi in neokolonialnimi študijami ter sodobno britansko in ameriško književnostjo. Burcar je avtorica knjige *Novi val nedolžnosti v otroški književnosti: Kaj sporočata Harry Potter in Lyra Srebroustá?*, v kateri zagovarja tezo, da se t. i. ideja o nedolžnosti otroštva, ki izhaja iz 18. in 19. stoletja, ponovno vrača v mladinskih delih, kot sta razvpita Harry Potter J. K. Rowling in Pullmanova Njegova temna tvar. Burcar se ukvarja tudi z analizami animiranih filmov, predvsem Disneyjevega imperija. Disney že od nekdanj sledi geopolitičnim interesom ZDA, za večkulturnostjo njegovih risank pa se skriva opravičevanje kolonizacije, pravi Burcar.

Sledita dve literarnozgodovinski razpravi. V prvi *Petra Samec* analizira t. i. sevdalinko, ljubezensko ljudsko pesem balkanskih muslimank, žensk, ki so živele v večkulturnem patriarhalnem okolju, povečini zaprte v dom in bližnjo okolico. Strukturno gledano je sevdalinka lirski monolog ali glas ženske, ki komentira življenje in izreka posebno ljubezensko čustvo – *sevdah*. Nastanek sevdalinke sega v 16. stoletje, njena zlata doba pa je trajala vse do okupacije Bosne in Hercegovine leta 1878, ko je država prešla pod avstro-ogrsko monarhijo. Takrat so začele izginjati okoliščine, v katerih so se konvencije sevdalinke nemoteno obnavljale.

Gaja Kos v svoji razpravi s primerjavo šestih izvirnih slovenskih in tujih mladinskih problemskih romanov pokaže, kako se istih problemskih tem (odvisnosti od drog, samomorilnosti, motenj v prehranjevanju) lotijo različni avtorji in čemu velja njihova pozornost. Kljub temu da literarna kvaliteta izbranih romanov izrazito niha, od podpovprečnih do umetniško ambicioznih, lahko v njih zasledi vrsto stalnic in podobnosti, kar pomeni, da se je tovrstna produkcija formirala v prepoznaven literarni pojav.

V Branju pod uredništvom *Roberta Titana Felixa* objavljajo kratke zgodbe slovenski pisatelji *Marko Pristov*, *Marko Golja* in *Matjaž Drev*,

obnje pa je postavljen izbor pesmi hrvaškega pesnika *Miroslava Mičanovića* v prevodu *Jurija Hudolina*.

V *Kulturni diagnozi Matic Majcen* piše o knjižni trilogiji Michaela Hardta in Antonia Negrija Imperij (2003) – Multituda (2005) – Skupno (2010). *Gaja Kos* ocenjuje letošnjo dobitnico nagrade večernica za najboljšo mladinsko knjigo Maščevanje male ostrige Mateta Dolenca, *Cvetka Bevc* pa pesniško zbirko Dotakniti se prazne sredine, s katero se je slovaška pesnica Stanislava Chrobáková Repar, ki živi v Sloveniji, prvič predstavila kot pišoča v slovenščini. Filmski kritiki *Ana Šturm*, *Katja Čičigoj* in *Matic Majcen* analizirajo naslednje filme: Kraljev govor (The King's Speech, režija Tom Hooper, 2010), Best Worst Movie (režija Michael Stephenson, 2009), It's Kind of a Funny Story (režija Anna Boden in Ryan Fleck, 2010) in Drevo življenja (The Tree of Life, režija Terrence Malick, 2011). *Ana Perne* v svojem zapisu o letošnjem festivalu Mladi levi v Ljubljani ugotavlja, da njegove selektorske pozornosti že dolgo ne vzbujajo zgolj mladi umetniki na začetku svojih poti, ki jim je bil festival prvotno namenjen, ampak jo pritegnejo dela različnih vsebin in form, festival pa se iz zaprtih prostorov tudi zmeraj bolj seli na ulico

V *Detektorju* se je gledališki urednik *Primož Jesenko* pogovarjal s *Sašo Pavček*, dramsko igralko, profesorico umetniške besede na AGRFT, po notranji vokaciji pa dramatičarko in pesnico, o njenem prehajanju med različnimi ustvarjalnimi polji in zaznamovanostjo s pesniško dediščino očeta Toneta in brata Marka Pavčka.